MICHAEL WOLFF

DE VAL

HET EINDE VAN DE MURDOCH-DYNASTIE

Vertaald door Alexander van Kesteren, Jan van den Berg, Arjanne van Luipen, Nannie de Nijs Bik-Plasman en Tessa van Dooren

2024 Prometheus Amsterdam

INLEIDING

Ja, we hebben hier inderdaad veel materiaal dat de inspiratie bood voor *Succession*, die sleutelroman slash soapserie over je-weet-wel-wie en zijn familie en imperium. Toch kan het net zo goed de stof bieden voor een sitcom over de nieuwsredactie van een tv-zender. In dat geval zou het een oud genre nieuw leven inblazen, want wat we hier hebben is een conservatieve omroep met upstairs-downstairsintriges en klassieke dramatische personages. De oude patriarch die zich verliest in gesprekken met zichzelf; de zoon die alleen maar weg wil wezen; de dochter die slimmer is dan alle anderen; de paranoïde presentator die zich kandidaat stelt voor het presidentschap; de oerdomme presentator die alom geliefd is; de bespotte en belasterde nieuwspresentatrice; en de in- en inslechte, maar geniale oprichter wiens geest in het gebouw blijft rondspoken.

Wek de indruk dat je het échte Fox News en de oprichters met hun, vanuit links bezien althans, haast oorlogsmisdadigerachtige status niet doodserieus neemt, en dat je het verschijnsel Fox en de familie Murdoch opvat als cultureel materiaal dat schreeuwt om een komedie, en de beschuldiging van zoiets als progressieve heiligschennis zal niet lang uitblijven.

De wachters van het progressieve fatsoen en de politieke correctheid hebben overigens geen ongelijk. Fox News is je reinste agitprop (en bovendien een van de succesvolste staaltjes hiervan ooit), die zich ten dienste stelt van almaar extremere opvattingen. Fox draagt net zoveel verantwoordelijkheid voor de verkiezing

van Donald Trump als wat of wie dan ook. De omroep gaf rugwind aan vele rechtse geloofsartikelen, waarvan de meeste klinkklare nonsens betreffen. Fox droeg er sterk aan bij dat de reactionaire krachten en het racisme, die gedurende de tientallen jaren van liberale hegemonie naar de marges waren verdreven, weer uit hun schimmige verdomhoekjes konden komen, en verleende nieuwe trots aan de illiberale stromingen. Dat maakt het inderdaad lastig om Fox News los te zien van zijn politieke hart en missie.

Aan de andere kant is de belángrijkste missie van Fox in geen enkel opzicht politiek van aard. Fox is immers televisie. Veel meer dan door conservatieve politiek wordt Fox bepaald door al die voor televisie kenmerkende overwegingen die een tv-zender in de lucht houden. Bovendien gaan daarachter allerlei vormen schuil van interne rivaliteit. Deze rivaliteit gaat om macht of om geld, en ook worden de persoonlijke vetes uitgevochten waar de strijd om zendtijd mee gepaard gaat. Zou een hersteld tijdperk van progressief-liberale ambities en leefwijzen een nieuwe generatie voortbrengen, dan wordt het een ultieme televisietest om te zien of en hoe Fox zijn kijkers weet vast te houden (of dat de omroep juist wegzakt in irrelevantie). Het tegenovergestelde televisiepunt geldt echter ook: Fox heeft zijn onfeilbare recept gevonden, wat leidt tot kijkcijfers die voorheen voor onmogelijk werden gehouden, dus waarom zou het opgeven? Heeft televisie, hoe laagwaardig ook, soms ooit ambivalent gestaan tegenover succes?

Auteurs op kruistocht tegen Fox, zijn oprichter Roger Ailes en zijn geslepen eigenaars, de Murdochs, schreven tal van boeken, het ene woedender en belastender dan het andere. Deze boeken houden Fox – niet onterecht – voor wat ze zien dat Fox is. Ze zijn letterlijk het product van het kijken naar Fox, het beoordelen van wat Fox zegt, en het daarop reageren met een gepaste mate van aanstoot. Of zoals Roger Ailes zijn succesformule graag omschreef: 'Het is niet genoeg dat de conservatieven ons leuk vinden; de progressieven moeten ons haten.' De progressieve kritiek op Fox maakt deel uit van dat tegenintuïtieve ecosysteem: val

Fox aan en hij groeit. In al deze besprekingen is Fox niet alleen het onderwerp, hij is de vijand. Journalisten hebben decennialang verhalen geschreven over de slangenkuil achter de schermen van de reguliere televisie en traditionele omroepen. Ze legden de faustiaanse deals bloot die mensen sloten om maar op tv te komen, evenals de meedogenloze, verraderlijke aanvallen waarmee die vaak blijmoedig gepaard gaan. Dat valt te verklaren: de meerderheid van de journalisten beweegt zich binnen dezelfde professionele kringen als de traditionele media. En dus kennen ze hun leed en hun kluchten.

Alleen hebben ze niet met hetzelfde professionele inzicht verslag gedaan van de conservatieve media. Deze werelden, die van enerzijds de traditionele en anderzijds de conservatieve media, kruisen elkaar niet, nooit echt althans. De conservatieve media bleven altijd 'de ander'. Journalist Gabriel Sherman liet in zijn biografie van Roger Ailes uit 2014, *The Loudest Voice in the Room*, duidelijk doorschemeren dat Ailes' weigering om met hem voor het boek te praten zowel kenmerkend was voor de minachting van de Fox-baas voor 'echte journalistiek', als een aanwijzing dat hij iets te verbergen had (in dat laatste kreeg hij gelijk toen, een paar jaar na publicatie van het boek, Ailes' lange – en overigens nooit helemaal verborgen gebleven – geschiedenis van grove misdragingen tegenover vrouwen aan het licht kwam). Nu wil het geval dat in de jaren dat ik voor *New York Magazine* en *Vanity Fair* verhalen schreef over de mediawereld, Ailes zich tegenover mij een bereidwillige en nuttige bron betoonde. Ik wist dat Ailes met vrijwel iedereen wilde praten – de uitdaging was eerder om hem zijn mond te laten houden – en bood Sherman aan, die ik ook kende, om hem aan Ailes voor te stellen. Maar Sherman nam dit aanbod niet aan, vermoedelijk omdat hij zijn eigen reputatie wilde beschermen.

Terwijl ik bezig was met het afronden van dit boek, woonde ik een etentje bij met verschillende directeuren van traditionele nieuwszenders en een aantal kopstukken van *The New York*

Times. Een van deze *Times*-mensen onderbrak een tamelijk erudiete discussie over de verschillende crises in de journalistieke wereld (en haar gewichtige of verwaten persoonlijkheden) en legde nadruk op de collectieve deugdzaamheid van het gezelschap door te vragen of iemand aan tafel zich überhaupt kon vóórstellen dat de mensen 'van het andere kamp' eenzelfde soort discussie voerden. Nou, eigenlijk wel, ja. Die discussie zal weliswaar kwalitatief anders zijn, maar niet qua aard. Iedereen in de business van het nieuws, links of rechts, verkeert in een crisis waarin de eigen media het middelpunt vormen.

Mijn eigen ervaring is dat de mensen van Fox, inclusief Ailes en zijn verschillende sterren, gemakkelijk in de omgang zijn – politiek daargelaten – en zich zonder meer bereid tonen hun verhalen over het werk te delen. Ook zij zijn zich bewust van de grillen van het lot in het mediawereldje, met alle onvoorspelbare gevolgen voor henzelf. En zo kreeg ik de kans een geheel ander soort boek over Fox te schrijven. Een boek dat niet zozeer gaat over wat wordt uitgezonden, maar meer om wat in het hart van Fox zit, wat er schuimt in zijn onderbuik en wat hem werkelijk drijft. Zo werd dit een televisieverhaal over ego, geld, macht en de ziekelijke obsessie om op tv te zijn. Dat dit toevallig radicaal-rechtse tv is, en niet de meer vertrouwde mainstreamtelevisie, heeft volgens mij minder invloed op het verhaal dan je misschien zou denken.

Alle tv-nieuwsactiviteiten, met de nulsomlogica die de zendtijd bepaalt (*is die voor mij, dan niet voor jou*), zijn doortrokken van jaloezie en bittere rivaliteit, de ene keer moorddadiger dan de andere. In werkelijkheid had Fox onder Ailes, een micromanager die buitensporige salarissen betaalde en van nobody's sterren maakte, hiervan minder last dan veel andere zenders. Een groot deel van de Fox-medewerkers – of dan toch in ieder geval de mannen – was dankbaar voor hun functie. Maar nadat Ailes in 2016 voor de bus werd gegooid en er plotseling een leiderschapsvacuüm ontstond, gleed Fox weg in een interne machtsstrijd, inclusief het venijn dat schering en inslag is bij andere nieuws-

zenders. Maar natuurlijk is Fox niet alleen televisie of alleen een backstageverhaal. Zijn primetimepresentatoren groeiden uit tot de dominantste politieke figuren van onze tijd. Fox heeft Trump in het leven geroepen. Je kunt vermoedelijk stellen dat de bittere tweedracht in de VS een tweedracht van Fox-makelij is. Wat er met Fox gebeurt, gebeurt... met het land.

Mijn belangstelling en tolerantie voor, en toegang tot, 'het andere kamp' zijn grotendeels het product van toevallige factoren die teruggaan tot de beginjaren van de omroep.

In 2001 leefde ik me uit over Ailes in de wekelijkse column die ik destijds voor *New York Magazine* schreef over de mediabusiness. Kort daarna belde Ailes. Hij wilde me laten weten dat hij fel van mening verschilde over alles wat ik over hem had gezegd, en me meteen ook maar voor de lunch uitnodigen. Zo moet dat ongeveer gaan, een pact met de duivel sluiten. Maar even afgezien van zijn kwaadaardigheid als Fox-baas en het feit dat hij een belangrijke medewerker was geweest van de campagnes van Nixon, Reagan en Bush, een belichaming van het kwaad waarmee ik nu vrijwillig tafelde, liet hij zich ook buitengewoon scherpzinnig uit over de politiek en de media, en was hij een rasverteller die beschikte over rijke bronnen van roddels. Vanaf dat moment zouden we vijftien jaar lang regelmatig gaan lunchen.

In 2008 stemde de eigenaar van Fox en tevens de baas van Ailes, Rupert Murdoch, in zijn enthousiasme over zijn overname van *The Wall Street Journal*, een van zijn grote carrièredromen, ermee in om mee te werken aan de biografie die ik over hem schreef. In de loop van een jaar zaten Murdoch en ik ontelbare uren samen zodat ik hem kon interviewen. Misschien maakt mij dat wel de journalist die hem het best kent zonder op zijn loonlijst te hebben gestaan. Bovendien kreeg ik carte blanche om al zijn familieleden te interviewen, onder wie zijn moeder (een bezoek dat gedenkwaardig werd vanwege de rondleiding in een opgevoerd golfkarretje door haar rozentuin in Cruden Farm, net buiten het Australische Melbourne, met de negenennegentigjari-

ge Dame Elisabeth Murdoch zelf achter het stuur), en tevens zijn directieleden van vroeger en nu. Er was echter één voorwaarde: dat ik níet met Ailes zou praten. Murdoch was afgunstig op de Fox-directeur en Murdochs handlangers probeerden te voorkomen dat Ailes de eer opstreek (eer die hem wat mij betreft toekwam) voor dat wat in rap tempo uitgroeide tot het lucratiefste en invloedrijkste onderdeel van Murdochs zakelijke imperium: Fox News. Ik ging akkoord met deze ene basisregel en liet Ailes links liggen – wat onze relatie een knauw gaf, al bleek die van tijdelijke duur. Want Murdoch verafschuwde mijn boek over hem, en dat beviel Ailes dan weer. Terwijl de problemen van Ailes met de Murdoch-familie groeiden, werd ik opnieuw voor de lunch uitgenodigd.

In een volgende stap richting ons verhaal hier hielpen mijn relatie met Ailes en de vriendelijke dingen die hij over mij zei tegen Trump en zijn entourage, om de waarnemersstatus te krijgen gedurende het eerste jaar dat Trump in het Witte Huis zat. Dat leidde achtereenvolgens tot mijn boeken *Vuur en woede*, *Staat van beleg* en *Aardverschuiving*. Natuurlijk staan Trump en zijn relatie met Fox in dit verhaal centraal. Ik was een stille getuige van een aantal van zijn hoogte- en dieptepunten.

Ik heb geprobeerd een levendig beeld te schetsen van de tegenstrijdige krachten die aan de omroep rukken. Op basis van gesprekken die ik speciaal voor dit boek voerde, alsook gesprekken die in de loop van vele jaren plaatsvonden, gebeurtenissen waarvan ik in eigen persoon getuige ben geweest of die ik heb weten te reconstrueren met behulp van diegenen die erbij waren, heb ik een verhaal willen schrijven dat dichter in de buurt komt van het leven achter de coulissen van Fox News dan zijn zichtbare openbare leven. Als schrijver, misschien meer nog dan als journalist in strikte zin, zie ik dit als een verhaal van menselijke gebreken en dwaasheden – steevast uitvergroot door de macht en het gif van televisie – en als een verhaal over de twijfels en angsten die iedereen van Fox 's nachts wakker houden.

PROLOOG 1
KEITH RUPERT MURDOCH

1931–202*

Op nieuwsredacties verspreid over de wereld – waarvan Rupert Murdoch er meer controleerde dan welk ander mens ooit heeft gedaan – is het gebruikelijk om van tevoren de overlijdensberichten te schrijven over de heiligen en machtigen der aarde, evenals over de schurken en bijzonder listigen. De bijna kant-en-klare overlijdensberichten worden vervolgens op de plank gelegd, waarna die, als het moment daar is, alleen nog een laatste update en aanvulling van een paar details nodig hebben. De onderstaande in memoriam zou bij Murdochs eigen kranten wellicht niet achter slot, grendel en wachtwoord worden bewaard, maar biedt hoe dan ook een beknopt overzicht van het leven van een van de meest invloedrijke mensen, ten goede dan wel ten kwade, van onze tijd. Bovendien voorspelt het einde van het verhaal meer van de dramatische zakelijke wederwaardigheden en politieke ontwikkelingen waarvoor hij gedurende zijn ellenlange carrière zo vaak verantwoordelijk is geweest.

Keith Rupert Murdoch, die in de loop van zijn zeventigjarige carrière de media-industrie opnieuw uitvond, is na een kort ziekbed overleden op de leeftijd van ... jaar, zo bevestigde een woordvoerder van de familie.

Zijn leven was er een van scherpe tegenstellingen. Deze nazaat van opeenvolgende generaties van calvinistische geestelijken verpersoonlijkte de kracht van de wil en de zelfverloochening, van

volharding boven de menselijke natuur. De grootste zelfverloochening is misschien wel dat de voornaamste nalatenschap van deze mogol zowel een bedrijf was, Fox News, waarop hij weinig invloed had en waarvoor hij vooral minachting voelde, als een president, Donald J. Trump, die hij beschouwde als een 'verdomde idioot', maar wiens verkiezing toch echt aan Murdochs nieuwskanalen te danken was.

Hij was een Australische prins, een kind van een van de meest besproken en bevoorrechte families van het land, die uitgever werd van kranten uit het lagere segment voor de onderklasse. Hij was een strikte, preutse presbyteriaan die de Britse krantenwereld op zijn kop zette met foto's van topless vrouwen op pagina 3 van *The Sun*, waardoor hij van dat blad de bestverkochte krant van Groot-Brittannië maakte. Als toegewijde krantenman, misschien wel de laatste op aarde, was hij verliefd op zijn nieuwsredacties en persen. Toch maakte hij pas echt fortuin dankzij de televisie waar hij niet naar keek, de films die hij niet ging zien, in een Hollywood waar hij op neerkeek (en dat op hem neerkeek). Hij was de ultieme tabloiduitgever – hoe grover, harder, wreder, hatelijker en spottender zijn kranten waren, hoe beter – die geen reden zag waarom hij niet ook 's werelds meest gerespecteerde kranten kon leiden: in 1981 verwierf hij in Londen *The Times*, in 2007 *The Wall Street Journal*. Hij was een van de mannen die aan de basis stond van het businessmodel dat moderne meedogenloosheid combineerde met een van sentimentaliteit gespeend oog voor de winstcijfers. En toch was het zijn grootste droom om zijn bedrijf aan zijn kinderen na te laten, ongeacht hoe onvoorbereid, ongeschikt of twistziek ze waren.

Hij werd in 1931 geboren in een nagenoeg victoriaanse wereld. Zijn ouders waren Sir Keith Murdoch en Dame Elisabeth Murdoch. Beiden waren kinderen van negentiende-eeuwse Schotse immigranten uit de hogere klasse, beiden behoorden tot een elite die meer gehecht was aan de hoge Britse cultuur dan aan het egalitaire Australië. Zijn vader, van nature koeltjes en geserveerd, en

Rupert, wrokkig en rebels, lagen constant met elkaar overhoop. Toen Rupert vlak na het einde van de Tweede Wereldoorlog in Oxford op school zat, stuurde Keith Murdoch de ene afgezant na de andere om zijn zoon te berispen voor zijn uitgavenpatroon, luiheid en geflirt met linkse ideeën. Ook met zijn moeder, die honderddrie zou worden, zat hij lang niet altijd op dezelfde golflengte. Hij nam het haar kwalijk dat ze na zijn vaders overlijden in 1952 de nalatenschap slecht had beheerd en meende dat ze zijn erfenis had verkwanseld.

Misschien verklaart zijn minachting voor het gebrekkige zakelijke instinct van zijn vader de meedogenloze, doelgerichte manier van optreden die hem tot een van de meest invloedrijke zakenlieden ter wereld zou maken. Keith Murdoch was voorzitter van The Herald and Weekly Times, een van de grootste Australische mediaconcerns. De eigenaar was hij echter niet. Uiteindelijk werd hij door mannen met grotere aandelenportefeuilles het bedrijf uit geschopt dat hijzelf had opgebouwd. Les geleerd: controle is alles. (De zoon zou later het bedrijf opkopen dat zijn vader had ontslagen.) Een andere les die hij leerde terwijl hij opgroeide binnen de Australische kleine kring van machtigen die bijeenkwamen aan zijn ouders tafel: macht is een spel van insiders. Tijdens zijn eigen jaren als een uitgever-van-buiten, die begon met de enige krant die zijn vader hem in Adelaide had nagelaten, leerde hij dat een outsider die macht wil verwerven de insiders zal moeten verdringen.

Zijn doel was duidelijk: mondiale macht. Zijn methode? Zonder noemenswaardig kapitaal, met nauwelijks een organisatie en zonder belangwekkende connecties buiten Australië, zou hij die moeten uitvinden. Hij wist dat kranten een gegarandeerde route boden naar invloed en macht; en dat het bezit van veel kranten veel invloed en macht betekende. Hier begon zijn historische traject van vaak vijandelijke overnames. Hij breidde uit van Australië naar Groot-Brittannië door de familie die in het bezit was van de zieltogende Britse tabloid *News of the World* te bespelen, dan

wel ronduit te misleiden. Kort daarna hanteerde hij gelijksoortig achterbakse trucs om de zwaar op de proef gestelde *The Sun* te kopen. Door in de tabloidmarkt naar nieuwe diepten te duiken en nieuwe niveaus van ophef en schandalen te ontketenen, transformeerde hij beide kranten tot ware persfenomenen. Van het Britse satirische blad *Private Eye* kreeg hij vanwege zijn Australische afkomst, schaars geklede meisjes op pagina 3 en de schandalen die zijn kranten opdregden, prompt de bijnaam 'the Dirty Digger'. Die bijnaam zou tientallen jaren beklijven. Na zijn manoeuvres in Londen volgden in de VS de acquisities van achtereenvolgens een krant in het Texaanse San Antonio (zonder duidelijke aanleiding, behalve dat hij die kon betalen), de *New York Post*, de laagst aangeschreven krant in New York, en, simpelweg omdat het kon, *New York Magazine* en *The Village Voice*. Vervolgens kwamen daar kranten uit het lagere segment in Boston en Chicago bij.

Steevast probeerde hij zijn zakelijke macht om te zetten in politieke macht. Hij was verantwoordelijk voor de verkiezing van een opeenvolgende reeks van Australische premiers. In Groot-Brittannië fungeerde hij eerst als een onmisbare aanhanger van Margaret Thatcher; vervolgens was de ommezwaai die *The Sun* maakte om Labour te steunen een van de doorslaggevende factoren achter de verkiezing van Tony Blair. Een paar maanden na zijn overname van de *New York Post* maakte hij het tot een missie van de krant om Ed Koch in 1978 verkozen te krijgen als burgemeester van New York. Dat lukte en bleek een voorproefje van zijn droom om ooit een Amerikaanse president het Witte Huis in te helpen.

Maar de echte transformatie voor hem en de mediawereld, en uiteindelijk ook voor de Amerikaanse politiek, volgde in 1985, toen hij overging tot de koop van filmstudio Twentieth Century Fox. Tot aan dat moment was zijn mediabedrijf duidelijk gecompartimenteerd: de printmedia, televisie, films, radio, boeken en de aan de weg timmerende tak van homevideo's waren allemaal netjes – verticaal – gesegmenteerd en vielen onder verschillende bedrijven. En toen was Murdoch ineens een krantenuitgever met

een filmstudio. Murdoch overstrekte zich flink. Hij was niet langer alleen een uitgever met een filmstudio, maar die filmstudio werd ook, na nog maar eens een nieuwe deal, de enige die tv-zenders bezat. Time Inc. volgde weldra Murdochs voorbeeld en fuseerde met Warner Communications; Viacom kocht Paramount en voegde daar een paar jaar later CBS bij; en Disney pikte ABC op. Van de honderden onafhankelijke mediabedrijven waren er algauw nog maar een handjevol over.

Vervolgens besloot Murdoch weer een andere mediamuur te doorbreken: hij zou een vierde grote Amerikaanse televisieomroep lanceren. Gebruikmakend van zijn tv-zenders en met behulp van Barry Diller, een nieuwkomer in de tv- en filmwereld die directeur van het bedrijf werd – en ook dankzij de televisiehit *Married... with Children*, een baanbrekende sitcom die het Amerikaanse gezinsleven nu eens niet idealiseerde, maar de verbittering en galligheid ervan liet zien –, groeide Fox Network spoedig uit tot een kijkcijferconcurrent van ABC, NBC en CBS. Vanaf dat moment was Murdoch feitelijk de belangrijkste figuur in de Amerikaanse media. En als gevolg van zijn sterke conservatieve opvattingen werd hij in de VS ook een politieke machtsfactor van belang.

Voor hemzelf bleef het zwaartepunt gevoelsmatig bij zijn krantentak liggen. Hij voelde zich thuis op een nieuwsredactie zoals hij dat nooit zou hebben in een filmstudio, waar studiobazen hem van bijeenkomsten weg wilden houden, en waar regisseurs en filmsterren rondliepen voor wier contracteisen en ijdele nukken hij weinig geduld had. Terwijl hij bouwde aan de moderne *cross-platform* mediareus bij uitstek, bleef hij voor de steeds coolere jongeren van de media die stuurse ouwe vent, wiens hemd onder zijn overhemd zichtbaar was. Eigenlijk was hij alleen echt in zijn element wanneer hij naar een voorpagina tuurde.

Eind jaren tachtig verkeerde Murdoch, net als grote delen van de bedrijfswereld, in een soort financieel delirium. Terwijl hij acquisities deed in Australië, Groot-Brittannië en de Verenigde

Staten, zat hij vrijwel constant in een vliegtuig, en zo niet, dan kampte hij wel met een jetlag. Tegen het eind van dat decennium had hij zijn uitgevers-, film- en televisie-imperium uitgebreid met twee boekuitgevers, het Amerikaanse Harper en het Britse Collins, waarmee hij een van 's werelds grootste uitgeefhuizen creeerde. Daarnaast had hij een enorme tijdschriftuitgeversgroep bijeengebracht, een controlerend belang verworven in BSkyB, het grote en verlieslijdende Britse satelliettelevisiebedrijf, en ook, overigens zonder aanwijsbare reden, een luchtvaartmaatschappij in Australië gekocht.

Toen begin jaren negentig de financiële crisis in de mediawereld losbrak, ging hij op een haar na failliet. Gedurende zes maanden van onderhandelingen met zijn geldverstrekkers scheidden steevast slechts een paar dagen of zelfs uren hem van het verlies van zijn bedrijf. Het is zonder meer een van zijn meest indrukwekkende prestaties – een bewijs van zijn uithoudings- én incasseringsvermogen – dat dit uiteindelijk niet gebeurde.

In Californië maakte hij de balans op. Dit waren ongelukkige jaren in de wildernis. Hij was niet gemaakt voor een dagelijkse dosis entertainmentbusiness. Hij had zijn vrouw beloofd – Anna, zijn tweede vrouw en de moeder van drie van zijn kinderen, met wie hij in 1967 was getrouwd – dat als het bedrijf de financiële tegenwind zou overleven, hij de dagelijkse leiding aan anderen zou overdragen. Terwijl hij de vijfenzestig naderde, bouwde hij af en sorteerde hij voor op zijn pensionering. Toch zat zijn plechtige belofte hem in de weg; ondertussen probeerde zijn vrouw hem er steeds verbitterder aan te houden. Op avonden schoot hij directieleden aan, omdat hij gezelschap zocht tijdens zijn eenzame maaltijden in de Fox-kantine.

Hij wilde weg van het entertainment en terug naar het nieuws. Hij wilde een 24 uursnieuwszender. Hij wilde CNN. Maar zijn manoeuvre werd afgeslagen – er werd nog altijd op hem neergekeken als 'the Dirty Digger' – en CNN werd verkocht aan Time Warner, het vijf jaar oude conglomeraat dat inmiddels de machtigste me-

diaspeler was. Zijn reactie was simpel: hij startte zijn eigen zender met nieuws de klok rond.

Murdoch bood de kans om een nieuwszender van de grond af op te bouwen aan Roger Ailes, een televisiebobo en voormalig politiek adviseur van de republikeinen die ongelukkig was bij NBC. Ailes was er rotsvast van overtuigd dat hij binnen het budget dat Murdoch wilde uitgeven een geheel nieuwe nieuwszender uit de grond kon stampen.

Fox News werd in 1996 gelanceerd. Doordat hij binnen het budget bleef en de eerste verwachtingen overtrof, had Ailes weinig last van toezicht van zijn baas.

Tegelijkertijd had Murdoch zelf dringendere zaken aan zijn hoofd: hij was verliefd. Op zijn vijfenzestigste ontmoette deze bijzonder koele en afstandelijke man, die bovendien al dertig jaar getrouwd was en vier volwassen kinderen had, op een kantoor van zijn bedrijf in Hongkong een junior medewerker, een stagiaire die een pauze had genomen van de businessschool. Wendi Deng, de dochter van ouders uit een landelijk deel van China van nét na de Culturele Revolutie, was negenentwintig toen ze Murdoch ontmoette.

Murdochs even natuurlijke als zorgvuldig bewaakte manier van doen was formeel en puriteins. Er was hem er veel aan gelegen om in de openbaarheid duidelijk te maken dat hij zijn huwelijk met Anna beëindigde, voordat hij ook maar de minste hint gaf dat hij een relatie met Wendi was begonnen. De bekendmaking van de scheiding zorgde voor stomme verbazing in de wereld van de Murdochs. Toch bevroedden zelfs de mensen die het dichtst bij hem stonden niet dat hij een vriendin had. Twee maanden na de scheiding belde hij zijn dochter Prudence in Australië, om haar te vertellen dat hij 'een aardige Chinese mevrouw' had ontmoet. Prudence slaakte een gil van verbazing, rende naar boven in haar huis in Sydney en riep tegen haar man: 'Je gaat dit niet geloven!'

De Murdochs waren inwoners van Californië, een staat waar

bij wet gemeenschap van goederen geldt. Waren zijn activa opgesplitst, dan zou dat zomaar de ondergang van zijn bedrijf kunnen hebben betekend – het had in ieder geval een eind gemaakt aan zijn controle erover. Maar Anna zou hem op een andere manier dwarszitten. In plaats van de miljarden die ze wellicht had kunnen lospeuren, stemde ze in met een schikking van 100 miljoen dollar. Haar voorwaarde was echter dat hij zijn vermogen bevroor in een trust voor zijn vier kinderen, die elk een stem zouden hebben, en waarbij een mogelijke 'kwestie' die uit enige nieuwe relatie zou voortkomen niet aan de trust zou kunnen deelnemen. Dat was de structuur die hem tot aan zijn dood – en daarna – zou achtervolgen.

De eerste jaren van zijn huwelijk met Wendi, waarbij vlak achter elkaar zijn twee dochters werden geboren, Grace en Chloe, waren een soort constante onderhandeling tussen zijn nieuwe en oude leven. Terwijl zijn dochter Elisabeth woedend was over de scheiding en niet met hem wilde praten, bond hij zijn zonen aan zich door ze buitensporig grote verantwoordelijkheden in het bedrijf te geven. Hij installeerde zijn oudste zoon, Lachlan, in het kantoor naast het zijne in New York. Zijn jongere zoon, James, werd feitelijk verantwoordelijk voor de 'transformatie' van het bedrijf en zag toe op de elkaar razendsnel opvolgende digitale investeringen van News Corp.

Murdoch onderhandelde niet alleen tussen zijn oude en nieuwe gezin, maar ook tussen zijn directieleden en zijn kinderen.

Vrij onverwacht, en bovendien relatief goedkoop, was Fox News, met zijn blondines en inzet op talkradiopresentatoren, uitgegroeid tot de meest bekeken en meest winstgevende nieuwszender in Amerika. Tegen 2005 was het merk Fox zelfs sterker dan dat van Murdoch zelf. Ailes verwezenlijkte voor het bedrijf een succes dat zo groot en zo specifiek was, dat hij zich ontpopte tot een van de weinige medewerkers in Murdochs lange zakelijke carrière die Murdoch niet kon vervangen, gewoonweg omdat dat te duur zou worden. Ailes, van nature een konkelende intrigant,

focuste een belangrijk deel van zijn eeuwig sudderende wrok op Murdochs kinderen en de macht die Murdoch hun verleende. Hij zag Elisabeth (Vassar), Lachlan (Princeton) en James (Harvard) niet onterecht als yuppieproducten van Ivy League-scholen aan de oostkust. Hij bracht de roddels in omloop dat Lachlan en James homo waren – wat binnen Fox News zo'n beetje voor waarheid werd aangenomen – en dat Elisabeth een drugsverslaafde was die seksfeestjes organiseerde. Hij had bewijs, zo hield hij vol. Nadat Lachlan in 2005 aandrong op meer verantwoordelijkheid, ging Ailes een rechtstreekse krachtmeting aan. Hij repte zich naar Murdoch en stelde een ultimatum: hij of ik. Murdoch koos Ailes. Lachlan pakte beledigd zijn boeltje en verhuisde met zijn gezin terug naar Australië.

Zodoende bleef James over als erfgenaam. Hij werd eerst aangesteld als leidinggevende van BSkyB, het worstelende Britse satelliettelevisiebedrijf – tegenwoordig bekend als Sky –, en kreeg vervolgens promotie om alle activiteiten van Murdoch in Europa te runnen.

In 2007, in wat nu aandoet als de laatste periode waarin mensen nog echt geloof hadden in de toekomst van kranten, verwezenlijkte Murdoch een soort levensdroom door een van de twee meest gezaghebbende kranten van de wereld te kopen: *The Wall Street Journal* (*The New York Times* zou altijd buiten zijn bereik bleven). In Murdochs optiek was dit de kroon op zijn carrière. Toch stond het stormachtigste deel van zijn loopbaan pas op het punt van beginnen. Een paar maanden later brak de wereldwijde financiële crisis uit, die de ondergang van de krantenwereld inluidde. De campagne voor de presidentsverkiezingen van Barack Obama kreeg steun van alle kinderen van Murdoch, evenals, alhoewel schoorvoetend, van Rupert zelf. Maar na de verkiezingsuitslag veranderde Fox News plotsklaps van wat je met enige goede wil kon zien als een horzel in de pels en een rechts, tabloidachtig mediageluid, in een rabiate, feitenvrije en ronduit racistische zender. Deze verandering maakte Fox des te populairder en

lucratiever. Bij Murdochs kosmopolitische en elitaire kinderen wekte het afkeer.

Maar vervolgens, net toen Murdoch op het punt stond zijn doel te bereiken door de 61 procent van Sky te verwerven die in publiek bezit was, wat zowel het wereldwijde bereik van zijn bedrijf als zijn status als 's werelds grootste media-imperium zou hebben bevestigd, brak het schandaal los.

Verslaggevers van twee van Murdochs kranten uit Londen, *News of the World* en *The Sun*, hadden stelselmatig de voicemails gehackt van beroemdheden, topsporters en leden van het Koninklijk Huis. Dat was gebeurd met in ieder geval de stilzwijgende instemming van James Murdoch, die naar alle waarschijnlijkheid ook nauw betrokken was geweest bij de daaropvolgende cover-up. Een in verlegenheid gebrachte Rupert Murdoch, die zich gedwongen zag te erkennen dat dit het nederigste moment van zijn carrière was, verscheen met James aan zijn zijde om live op televisie voor een parlementaire onderzoekscommissie te getuigen. James ontsnapte ternauwernood aan vervolging en werd Groot-Brittannië uit gesmokkeld en naar de Verenigde Staten gevlogen. Murdoch zag zich genoodzaakt de *News of the World* op te doeken. De Sky-deal werd geblokkeerd door toezichthouders, die Murdoch formeel 'niet geschikt' noemden om een groot Brits bedrijf in bezit te hebben. Niet veel later zetten aandeelhouders Murdoch onder druk om zijn geliefde, maar bezoedelde kranten onder te brengen in een aparte bedrijfsstructuur die losstond van Twenty-First Century Fox. Weliswaar controleerde Murdoch nog steeds beide bedrijven, maar de boodschap was luid en duidelijk: niemand wilde de kranten die Murdoch zo koesterde.

Ten slotte strandde ook Murdochs huwelijk met Wendi Deng. Overigens niet onverwacht, want het ging al geruime tijd bergafwaarts. De doodsteek volgde toen bronnen binnen het bedrijf lekten dat zijn vrouw een affaire had met Tony Blair, de voormalige Britse premier.

En toch was de drieëntachtigjarige Murdoch, gebutst en ge-

deukt door gebeurtenissen waarvoor hij zelf verantwoordelijkheid droeg, vastberaden om níet van koers te veranderen.

Nadat hij Peter Chernin en Chase Carey aan de kant had geschoven, twee directieleden die het bedrijf hadden omgeturnd in een goed bestuurd en modern bedrijf zoals Wall Street het graag zag, stelde hij een ultimatum aan zijn zoon Lachlan, die inmiddels tien ledige jaren in Australië had doorgebracht. Wilde Lachlan enige hoop blijven koesteren dat hij ooit de baas over het bedrijf zou worden, dan was het nu of nooit. Anders zou James, ook al was die onlangs met schande overladen, CEO van het bedrijf worden. In 2014 keerden Lachlan en zijn gezin terug uit Australië. Hij en zijn broer werden als co-CEO's op de meest elementaire wijze tegen elkaar uitgespeeld.

Chernin en Carey mochten dan van het speelveld zijn verwijderd, dat gold niet voor Ailes. De giftige vijandschap die Ailes aan de dag legde tegenover wat formeel gezien zijn nieuwe bazen waren, was een van de weinige zaken waarover de broers – die amper met elkaar spraken; James was doorgaans in New York, Lachlan in LA – het eens waren: het was zij of hij.

In juli 2016 bracht Murdoch een lange huwelijksreis door met zijn nieuwe echtgenote, Jerry Hall, een jarenzeventigtopmodel, rock-'n-rollsocietyfiguur die voorheen een lange relatie met Mick Jagger had gehad. Dat was het moment waarop Ailes een aanklacht van seksuele intimidatie aan zijn broek kreeg van Gretchen Carlson, een voormalige anchor. Ailes geloofde dat de broers hierachter zaten, en dat ze hadden gewacht tot hun vader afwezig was. Hoe dan ook schoten de broers onmiddellijk en eensgezind in actie. Ze brachten het hele bedrijf en de bedrijfsjuristen in stelling tegen Ailes. Ondertussen vertelden ze hun vader hier vrijwel niets over. Twee weken later was de eerste grote figuur van de toen nog niet als zodanig benoemde #MeToobeweging van zijn voetstuk gevallen. Ailes, die twintig jaar lang in alles het hart en de ziel van Fox had gevormd, werd met pek en veren de tent uit gejaagd.